

# Sagana Ang Bigas Ngayon Sa Maraming Dako Ng Luzon

## Patutunayan Na May Bansa Sa Pilipinas

Isang pamahayag, isang timpalakpanit at isang paligsahan sa pintura ang mga unang tugon sa tanong ng *Tribune* sa kanyang editorial noong Mierkoles na pinamagatang "Mayroon Bang Bansa ng Pilipino?"

Ang tulong kilusang ito ay sa-bayabay na ipinahayag ni Gobernador Militar Leon G. Guinto na nagsabing walang suklat ipag-alinlangan sa pagkakaroon ng tunay na bansa sa Pilipinas, pagkat ang bayang pilipino ay hindi lamang isang bansa, kungdi katutubong makabansa at masugid na tagapangalaga ng diwa ng pilipinismo.

Ang pamahayag at talumpatan na inasahang lalahukan ng lahat ng lipunan at kapisanan sa Maynila ay idarayo sa Dulaang Metropolitan sa loob ng angkong ito. Hinggil sa datawang timpalak, si Gobernador Guinto ay naglaan ng 14 na gantingpalang umabot sa halagang P16,000, na babahagihin sa mga magtatagumpay.

Ang timpalakpanit ay sa tulong ng tula na susulatin sa Tagalog, Ingles o Kastila nang di kukulangin sa 10 papelakinilya, at kailangang isulat hanggang sa ika-25 ng Disiembre. Ang katha ay tiyak na magpapalalala na mayroon ngang bansang pilipino.

Ang timpalak sa pintura ay dapat namang magtanggah ng mga pakikutunggali ng mga pilipino sa pagtatamo ng kanilang kalayaan.

## Naglagay Ng Tanging Tagasiyasat Sa MCCA

Upang dinggin at siyasatin ang lahat ng sumbong laban sa iba-ibang MCCA, sa kanilang mga tagapangasiwa at iba pang pinuno, itinalaga ni Ministro Pedro Sabido ng mga suliraning pangkabuhayan si Abogado Abelardo Subido na maging tagasiyasat na katawain sa Ministerio.

Itiniwala kay G. Subido ang lahat ng kapangyarihang taglay ng Ministro ng mga suliraning pangkabuhayan na ibinigay sa kanya ng Kantusan Big-4 ng Pangulo upang magpatatag at sumiyasat, aklat at iba pang kasulatan ng mga MCCA sa Maynila. Nabatid na sa 167 samahan sa pagtutulong sa Ciudad ay totoong marami ang karaaning at sumbong ng mga kasapi, tungkol sa sinasabing tiwaling pamamalakad, ma-

(Nasa pahina 3 ang karugtong)

## Ipinagunita Ni Guinto Ang Blackout Dahil Sa Pagsalakay Kung Gabi

Inaakalang maaring limitan ng mga aeroplanong amerikano ang kilusang pangbiga sa ibabaw ng Maynila, si Gobernador Militar Leon G. Guinto ay muling nagpagunita ng pangangailangan sa mahigpit na pagtupad sa mga kutasan sa pagpapadilim. Mula sa ika-11 ng gabi ay umiiral na ang "total blackout," ang sabi niya, at ukol dito ay may utos sa Pulisya na usigin ang sino mang lalabag. Sinabi ni Gobernador Guinto na makatutulong ang mga mamamayan sa pagtatanggol sa Maynila sa pamamagitan ng pagsunod sa lubusang pagpapadilim.

## GINUNITA ANG IKA-3 TAON NG DIGMAAN SA SILANGANG ASIA

Tahimik nguni't taimtim na ginunita ng mga mamamayan sa Pilipinas ang ika-3 taon ng digmaan sa Pasipiko, sa pamamagitan ng pagpipinid ng mga tanggapan ng pamahalaan at pagdaraos ng iba-ibang palatuntunan noong Biernes, ika-8 ng Disiembre.

Sa isang pahatidkaway kay Premier Heneral Kuniaki Koiso, ang Pangulong Jose P. Laurel ay nagako ng matibay na pagtatapat sa kasunduan sa pagtutulongan ng Hapon at Pilipinas.

Nagpahayag naman ng kasiyahan si Embahador Syozo Murata sa mahalagang tulong ng Pilipinas sa kasalukuyang digmaan, at kanyang sinabi na ang Hapon ay nakatagpo sa Pilipinas ng isang tapat na katoto. Nagpuri siya sa mga pagsisikap ng Republika upang makapaghandog sa Nipon ng lahat ng tulong na kailangan.

Si Ministro Claro M. Recto ng mga suliraning panglabas ay nag-salita sa radio at tinukoy niya ang kabutuhan ng pagpasok ng bansa sa ika-4 na taon ng kalagayang nakakidigma.

Ang pahatid ng Pangulong Laurel kay Premier Koiso ay itong sumusunod: "Sa pagsapit ng ikatlong kaarawan ng pagsiklab ng digmaan sa Lalong Malaking Silangang Asia sa maselang na sandaling ito na ang kapalalaran ng mga silanganin ay naglalaro sa timbangan, itulot niyong paratingin ko sa Inyong Kamahalan ang malab na pagasa ng Republikang ito sa pagtatagumpay ng ating mga pagsisikap sa pagpapalaya sa mga bayan sa Silangang Asia."

(Nasa pahina 3 ang karugtong)

## Pamahalaan Ng Pilipino, Ani Laurel

"Pamahalaan ng mga pilipino na pinalalakad ng mga pilipino at ukol sa mga pilipino."

Lyan ang hantungang inaadhika ng pangasiwaan ng Pangulong Jose P. Laurel, ayon sa ipinahayag niya sa mga patnugot at pangalangawang patnugot ng mga kawanihan at mga tagapangasiwang mga samahang ari ng pamahalaan na nangangailangan niya sa Malakanyang kamakailan.

Sinabi ng Pangulo na naniniwala siyang upang maging mali-gaya ang mga pilipino ay dapat silang magkaroon ng lubos na karpapatang mamuhay nang nasasarili sa paraang kanilang minamapat.

Nagpalamat sa mga tinawag niyang "mga katulong ko sa Republikang" himing ng Pangulong Laurel sa mga kagad ng pamahalaan na magpakita sila ng maibubing halimbawa sa mga magsisusunod, na kung sila man ay hindi nakarating sa nais nilang parronay ay napaiklatang doen ang patnugot, at ang pagtapos ng kanilang gawain ay siyang magiging tungkulin naman ng mga magsisihali.

"Sa magtatagumpay o mabigo ay ipakilala natin kung saan tayo patnugot," anang Pangulo, "sa pagtatayo at pagpapantili ng isang pamahalaan ng mga pilipino na pinalalakad ng mga pilipino, at ukol sa mga pilipino lamang." Ang mga panathin ay binandugan ng "angulo ng panghalian at alaala dahil sa nalalapit na Pasko.

## May Kuarentenas Pa Sa Basura Sa Ciudad

Napawi ang malaking bahagi ng nakasakit-ng-matang tanawin sa Ciudad pagkaraang maalis ang mga barongarong at mailigpit ang mga basurang dating nakakalat sa maraming pook, sa bigay-kayang kampanya sa paglilinis na ipinatutay ng City Hall.

Napatutunayan mabisa ang kuarentenas o "sona" sa mga pook at daang marurumi, na ang mga naninirahan o sino mang makulong dulo ng mga bandilang dilaw ng Pulisya ay hindi makalalabas kungdi tumulong sa paglilinis. Ang ganitong paraan ng mga pinuno ng sanidad at ng Konstabularia Metropolitana ay nagturo sa marami ng pagkukusa sa paglilinis at ng pagtiwas sa pagtatapan ng basura sa lansangan at labas ng kanilang bakuran.

Sa paglilibot sa purok ng Bagumpalanan kamakailan ni Gobernador Militar Leon G. Guinto ay nagpakita siya ng kasiyahan na malaking nagawa ng dalawang lingong kampanya. Ipinahayag niya na ang arawang paglilinis ay dapat ipapatuloy, at hindi pa rin pinipigil ang pagkuarentenas sa mga dakong marurumi.

Avenansin ng mga naglalakad sa Avenida Rizal, Azcarraga at iba pang mataong pook, na nawala na sa mga bangketa ang mga mesa ng pagkain at mesa ng sugalan na pinaalis ng Pulisya, gayon man ipinangangambang ito'y pangsamantalala lamang at maaring magbibalik uli kung tatantangan ang kampanya ng mga maykapangyarihan sa Ciudad.

## Himirang Si Duran Na Bise Ministro

Si Kinatawag Pio Duran, litaw na orientalista at naging patnugot ng kawanihan ng mga suliraning panglabat ng Kalibapi, ay hinirang ng Pangulong Laurel na pangalangawang ministro ng mga suliraning pangloob.

## Nguni't Patuloy Ding P300 Ang Halaga Sa Maynila

Habang hinihintay ng bayang Maynila ang patalastas na opisyal ng Ricoa kung kailan sisimulan ang pagrarasion ng bigas ay patuloy ding P300 isang salop ng bigas sa "black market," kahit sa ilang bayang magpapalay sa Luzon ay bumaba na hanggang sa P30 isang salop ng bigas na bagong ani, ayon sa napagalaman ng Republic.

Mga mangangalakal na naglalakbay ang nagsasabing sa ilang bayan ng Nueva Esaha, nangunguna ang Guimba, ay P30 isang salop ng bigas noong linggong tinalikdan, at may mga palatuntunan pang magpatuloy sa pagbabala. Sa Kabanatuan at Tarlak ay P40 isang salop, sa mga bayang palayan sa Pangasinan ay P40 rin; sa Naga, Kamarines Sur, ay P45; sa San Miguel ay P90; sa Baliwag ay P100.

Ipinahayag ng Tagapangasiwang Arturo V. Tanco ng Ricoa na matutustusan ng kasalukuyang ani sa walong lalawigan ang pangangailangan ng buong Maynila. Inasahang niyang madadala ng Ricoa sa Ciudad ang dami ng bigas na makapapawi sa umiiral na tagsalat.

Sa isang dako, kinikilalang ang patuloy na kamahalan ng bigas sa Maynila sa harap ng malaki nang kamurahan sa mga lalawigan nagaan ay hindi na bunga ng kagipitan sa transportasyon, kungdi ng mahigpit na utos ng Ricoa laban sa pagpasok ng bigas at mais sa Ciudad nang walang kapalit na pangpaluwag. Ipinalalarayan na ang ibayong paghihigpit (Nasa pahina 3 ang karugtong)

## Inilalako Sa Mga Lansangan Ang Estopadong Aso At Pusa

Hindi na ipinagkakaila ng maytinda na ang kanyang estopado o adobo ay aso. Upang maniwala ang mga bumibili ay ibinubukod niya ang bungo ng aso sa isang bandeheado o pinggan at linatag, hal sa madla. Genuwine iyan ang tila pagmamalaki pa ng maytinda.

Ang laman ng lutong aso ay 10 isang putol, kaya ang asong kainaman ang laki ay maluwag na napagbibihlan nang mula sa P400 hanggang P500.

Ayon sa mga nakatitkim, ang aso ay masarap, nguni't lalo umangon mabuti ang lasa ng pusa. Pinatutunayan ng mga dalubhasa sa pagkain na ang kinubang aso

## Nasa Likuran Ng Republika Ang "Makapili"

### Tutulog Sa Hukbo Sa Pagtatanggol Sa Pilipinas

Maghahandog sa Hukbong Hapones ng tuwirang tulong sa lahat ng paraan upang maipagtatanggol ang pananatili ng Republika at kalayaan ng Pilipinas, pinasinyan noong Biernes ng hapon ang "Makabayang Katipunan ng Pilipino" (Makapili).

Ang Pangulong Jose P. Laurel at si Heneral Tonoyuki Yamasita, ktt. puno ng Hukbong Hapones sa Pilipinas, ay kapwa nagsalita sa pasinyan at nagpuri sa kilusang ito na pinamunuan ng mga litaw at subok nang makabayang.

Sinabi ng Pangulong Laurel na sa ibabaw ng "Makapili" ay naroon ang pamahalaan ng Republika, na aalinsunurin at pagmumulan ng kanyang kapangyarihan, gaya rin naman ng lahat ng kauring kapisanang pangbansa.

"Ang bagong Kalipunan ay makikipagtulongan sa Republika," ang sabi ng Pangulo, "sapagka't ang alin mang samahang magtatanggol pumaibabaw o hadlangan ang pamahalaan ng Republika ay walang gagawin kungdi sirain ang Republika at ang gawain ng Hapong nagbigayluwag sa kanyang pagkakatatag."

Ipinangako uli ni Heneral Yamasita ang lahat ng tulong ng Hukbong Imperial sa pagtatanggol sa Pilipinas laban sa pananalakay ng Hukbong Amerikano. Pinapurihan niya ang mga lider at layunin ng "Makapili" at ipinangyong sumamb dito ang lahat ng pilipinismo.

Si Benigno R. Ramos, tandis ng "Ganap," ay siyang ipinakilalang pangkalahatang patnugot ng "Makapili"; pangalawang punong patnugot si Bise Ministro Pio Duran ng mga suliraning pangloob at ktt. tagapayo si Heneral Artemio Ricarte. Ang Pangulong Laurel ay siyang ktt. sangguniang pang- (Nasa pahina 3 ang karugtong)

o pusa ay hindi makapagdudulot ng ano mang kapinsalaan sa katawain ng tao, manapa'y mabisang panghali sa karne ng baka, baboy at manok.

Sapul nang ang aso at pusa ay maging karaniwan nang pagkatin ng mga pataygulom sa Ciudad, nagsimula namang mapalis sa mga daan ang dating naglalag ng mga kawalang hayop, at ngayoy nina-nakaw na pati mga sadyang alaga at nakakulong sa bakuran ng mga may-ari.

Ang pagnanakaw ng mga baboy, kambing, manok at iba pang hayop ay matagal nang inoopisio ng maraming walang pitagan sa ari ng may-ari.

## Krus Ng Kagitingan

At ang anak ay humalik sa kamay ng kanyang ina, isang kawal na paalis at sa digma ay susugba; nakangiti'y lumuluha't nagdaramdam kapwa sila: "Babalik din ako, inang." "Hihintaying lagi kita!"

Nagngangalit ang digmaan na kasunod ang ta ggutom, ang salot at kamatayan; libolibo't laksang buhay ang nabuwis sa dambana ng sa bansang kalayaan.

Mga umagang kulimlim, mga gabing malalim, ang sa ina ay nagdaang tila ibong maimit, ang anak na nalalayo'y wala pa rin, wala pa rin.

Isang araw, sa pinto ng kanyang kuho, may dumating na tila isang dakilang tao, at ang inang namamangha ay hinalikan sa noo: "Ito po ay ukol sa inyong anak, handog sa isang bayaning hindi malilimot . . ." Sa kamay ng ina'y may naiwang krus.

Kung ang mga matang namumugto ay nakatanaw sa malayo, sa mukha ng inang yo'y may ligayang dumarapo tuwi niyang mahihipo ang krus na nakasabit sa tapat ng kanyang puso!

AVH

Dis. 10, 1944.

## "Genuwine"

ANG MGA KAIBIGAN ng Pangalawang Gobernador Militar ng Maynila ay nagukol ng ibaibang palagay, sa harap ng ilang pusuulong ng kape, hinggil sa sinasabing pagnanakaw ng limang bombero sa kanyang tahanan na babagya nang naligtas sa sunog sa Santa Mesa kamakailan. Kabilang sa mga natuntun sa mga bomberong dinakip ang isang bote ng wiski at ilang pares ng sapatos.

Ayon sa isang kaibigan, kung alak at sapatos lamang ang nakakawin kay Gobernador Figueras ay malamang hindi mapansin nitong may nawala sa kanya, at di sasalang iyan ang naging maling akala ng mga bomberong hindi nakatangi sa anyaya ng masarap na amoy ng wiski at ng mga sapatos na "genuwine." Marahil ay nagkamali umano ang mga mamamatsunog na sila'y nasa tahanan ng kanilang matas na puno, at inisip na nasa loob sila ng isang almasen.

Alinsunod naman sa isang kai-

bigan, kung siya si G. Figueras na balita sa pagiging mapapatawad sa mga nagkakamali at sa kagandahang loob sa mga nanganangailangan, ipatatawag na lamang niya ang mga bombero sa kanyang tanggapan, yayamang ang mga ito'y tauhan din niya, at pagkaraang pangaralan ay hindi na babawlin ang mga sapatos at alak na hindi niya iindahan ang pagkawala, bagkus kusa nang ipagkakaloob na parang mga aginadong pamasko, tulad ng kanyang kinamihansang pagreregalo sa mga kapalautangan.

Isang katotohanan ang hindi maikakaila, ang sabi ng isang lumahok sa salitaan: pinatunayan ang mga bombero na sila'y nasa abakada pa lamang ng maharikang sining ng pagnanakaw at malawak na siensia ng pangungulimat. Iminumungkahi nito, na uliuli, kung sila'y may gagawing gaya ng ginawa nila sa tahanan ng Pangalawang Gobernador Militar ng Maynila, upang huwag masubukan sa kahiyahiyang kawalangmuwang, ay umupo muna sila sa matas at sumangguni sa mga dalubhasang Pulisya na katatibing himpilan lamang nila sa City Hall din.